

AMINAL-Afdeling Natuur – Limburg
t.a.v. Katia Nagels
G. Roppesingel
3500 Hasselt

donderdag 10 februari 2011

Refnr:IN.A.2005.35

Bijlagen:

Beste Katia,

betreft: commentaar op Grensmaasproject Voorkeursalternatief 2003 – Passende Beoordeling Habitat- en Vogelrichtlijn – versie april 2005.

Algemene opmerkingen

* In de tekst wordt regelmatig melding gemaakt van de instandhoudingdoelstellingen voor de Vlaamse Habitat- en Vogelrichtlijngebieden die in de invloedssfeer van het VKA 2003 vallen. In de loop van de afgelopen discussies hebben we hier op het Instituut voor Natuurbehoud gewerkt aan het compileren en uniform vertalen van beheersplannen voor erkende en Vlaamse reservaten. Voor geen enkel van de Vlaamse reservaten was er al een goedgekeurd beheersplan. De vraag is dan ook in hoever er “officiële” versies bestaan van de instandhoudingdoelstelling voor die SBZ’s. Moeten die nog op één of andere manier geformaliseerd worden om rechtsgeldig te zijn, of is dat helemaal niet nodig? Het is niet bedoeling om hier een antwoord op te krijgen, we stellen alleen de vraag zodat, moest de formalisering effectief nog moeten gebeuren, dit niet uit het oog zou worden verloren. Dit alleen om latere problemen te vermijden.

* Als een van de belangrijkste milderende maatregelen komen de verschillende grinddrempels duidelijk naar voren. In feite zal het project in de toekomst staan of vallen met de aanwezigheid van die grinddrempels. Moeten die drempels niet (figuurlijk natuurlijk!!) gebetonneerd worden? Het staat immers zo goed als vast dat door “natuurlijke” erosieprocessen, deze drempels één na één zullen verdwijnen. Er zal dan, afhankelijk van het geval, zeer snel of eerder geleidelijk vooralsnog een grondwaterstanddaling optreden in de SBZ’s waar heel deze passende beoordeling over gaat. Is het niet verstandig om de ligging van de drempels in een overeenkomst te “fixeren”, of het regelmatige onderhoud/herstel ervan duidelijk af te spreken? Moet er niet een overeenkomst gemaakt worden waarin er per lopende maaskilometer een peil of een bandbreedte voor de peilen wordt afgesproken (afhankelijk van het debiet uiteraard) voor de lage debiettrajecten (ts. 100-500 m³/sec)?

Eén van de projectdoelstellingen is immers om aan ecologisch herstel te doen in de riviervlakte. Daarbij wordt steevast het “levende grensmaas”-beeld opgevoerd. Het moet duidelijk zijn dat deze drempels de rivier niet helemaal maar toch voor een behoorlijk stuk in een keurslijf dwingen, zodat het levende grensmaasbeeld moet afgezwakt worden.

Puntsgewijze opmerkingen:

Pg 5 § 1: "...morfologische processen weer volop ruimte, ..." in het licht van de tweede algemene opmerking moet volop zeer ernstig genuanceerd worden!

Pg 5 § 2: dat de winningen opgevuld met dekgrondberging als kleischerm fungeren zal afhangen van hoe nauwkeurig de ontgrinding gebeurt. Best is om erop aan te dringen dat dit zeer "gründlich" gebeurt want anders zal de veronderstelling niet kloppen. Zeker als er grint in het spel is (met zeer hoge hydraulische conductiviteiten) is dat geen evidentie!

Pg 5 § 4: deze paragraaf moeten we kopiëren en omhoog hangen zodat we hem niet vergeten. Als de discussies van het voorbije jaar iets hebben opgeleverd dan is het wel dat er nu eindelijk op papier staat dat de Nederlanders de autonome rivierevolutie niet accepteren, tenzij dit een vergissing zou zijn...

Pg 12 eerste bullet: in de limitatieve lijst van habitatgebieden in vlaanderen die door het VKA beïnvloed worden staat Pietersheim (incl. -bos) niet vermeld. We kunnen niet oordelen of dit al dan niet correct is (misschien valt dat in de terminologie van de nota onder "asbeekvallei?"). Indien Puietersheim blijkt toegevoegd te moeten worden, dan moet dat eveneens gebeuren op pgs 13 en 17 telkens in het midden

Verder worden voor dit gebied geen soorten behandeld die er nochtans wel zitten: bv. Beekprik en heikikker.

Pg 12 tweede bullet: Onder het SBZ-gebied Uiterwaarden van de maas zit ook nog een prioritair habitat (91^{E0} alluviale bossen). Dat is momenteel een mesotroof elzenbroek. Die quoterings is , zacht uitgedrukt, over het paard getild, maar het is wel op die manier aangemeld. Na de ingrepen in het kader van het grensmaasproject zullen deze bossen naar alle verwachting evolueren naar een type dat het midden hout tussen een Wilgenvloedbos (*Salicion albae*) en een Vogelkers-Essenbos (*Alno-Padion*). Al de hier genoemde bostypen vallen onder 91^{E0} maar door het project treedt er wel degelijk een verschuiving op in vegetatietype. Aangezien het huidige mesotrofe elzenbroek een zeer geflatteerde quoterings is voor de actuele toestand, en de verwachte vegetatietypen de facto een verbetering betekenen van die toestand, kan dat moeilijk als nadelig worden gezien. In hoeverre moet dat niet verantwoord worden in een passende beoordeling.

Pg 17 § 2 midden "daarbij is zoveel mogelijk uitgegaan van ...". Dat moet zijn "ENKEL" in plaats van "zoveel mogelijk"

Pg 18 laatste §: dit is de enige plaats waar de tekst verwarrend wordt. De 50 cm daling in Hochter Bampt slaat op het VKA 2003 met grindruggen, hier is dus wel degelijk een effect (zie ook opmerking pg 12 tweede bullet); vervolgens 5-10 cm stijging in de Kikbeekvallei – ten opzichte van wat? Huidige situatie – VKA 2003 – met of zonder grindruggen? Bunderbos 15 cm daling, idem als voor Kikbeekvallei t.o.v. wat?

Taalkundige opmerkingen:

Pg 5 § 2 zin 2: stuk vergeten: hiervoor zullen op grotere afstand van de rivier (maar nog binnen het winterbed) enkele diepere grindwinningen *gestart worden*

Pg 13 § tweede zin direct na de eerste 2 bullets: stuk zin vergeten: Ook bleek dat voor Ven onder de Berg geen negatieve effecten *meer worden verwacht*.

Vriendelijke groeten,

Piet De Becker & Geert Sterckx